

Varastokirjaston musiikkiaineisto kirjastojen kokoelmatyön tukena

”Tämä levy on hyvä! Miksi se on hyvä sitä minä en tiedä, - siispä soitan Eskolle tai Esalle kysyäkseni miksi heidän tekemänsä levy on mielestäni hyvä ... 8828 ... enpä soitakaan, sillä eiväthän he voi tietää miksi heidän tekemä levy on minun mielestä hyvä. Eikä sillä oikeastaan ole väliäkään. Tietää miksi se on hyvä. Kunhan se on hyvä. Ja hyvä se on. Sitten ajattelin että voisiko tämä levy olla vielä parempi. Tulin tulokseen että ei. Tämä levy ei voisi olla tätä levyä parempi. Jotenka todennäköisesti tämä on paras tämä levy. Kunnes panin levyn jälleen pyörimään ja totesin että onhan se parempi, - joka kerta ... Siinä vaiheessa lopetin miettimisen ja jäin kuuntelemaan. Tämä levy on hyvä!”

Lasse Mårtenson

Mårtensonin kriittikopoloisia leikkisästi parodioiva teksti löytyy Esko Linnavallin & Esa Katajavuoren albumin On the rocks takakannesta. Suomijazzin klassikkolevyjä tämäkin, ja sisältyy nyt myös Varastokirjaston vähitellen kasvavaan lainattavien vinyylilevyjen kokoelmaan.

Yleisten kirjastojen musiikkiaineistojen kokoelmatyö on ollut viime vuosina murroksessa. Erityisesti äänilevyjen lainausluvut ovat pudonneet merkittävästi alaspäin. Musiikkiosastoilla kautta Suomen on lainauksen pienentyessä tullut tilalla uusia toimintatapoja: soitinlainaus, soittotilat, studiot, aktiivisen tekemisen ja harrastamisen tukeminen, erilaiset tapahtumat jne. Palvelukehityksen muutos on saanut kirjastot pohtimaan olisiko Varastokirjasto ratkaisu vähän käytetyn musiikkiaineiston pysyväksi sijoituspaikaksi.

Varastokirjastosta annetun lain ja asetuksen mukaan Varastokirjaston tehtävänä on ottaa vastaan ja säilyttää tieteellisistä ja yleisistä kirjastoista siirrettävää aineistoa ja asettaa se tarvitsijoiden käyttöön. Laissa ja asetuksessa ei määritellä vastaanotettavia aineistotyyppisiä. OKM:n ja Varastokirjaston välisten tulossopimusten ja johtokunnan vuosien varrella tehtyjen linjausten mukaan keskeiseksi tehtäväksi on määritelty painetun tietoaineiston säilyttäminen ja käyttöön asettaminen. Kokeiluluonteisesti myös musiikkiaineistoa otettiin vastaan vuosina 1996-2000. Luettelointiresurssien vähäisyyden takia tästä luovuttiin vuosituhannen vaihtuessa.

Ajat ja ajatukset ovat nyttemmin osittain muuttuneet. Painettujen aineistojen massiiviset siirrot kirjastoista Varastokirjastoon näyttävän olevan taakse jäänyttä elämää, joten on syntynyt tilaa mieltä uusia ratkaisuja. Kuluneiden vuosien aikana on Varastokirjastoon kertynyt yli 100 hyllymetriä käsittelyä odottavia vinyylilevyjä. Johtokunnan suostumuksella niiden kuvailutyö Melinda- ja Vaari-tietokantoihin aloitettiin vuoden 2018 aikana. Työ jatkuu edelleen tänä vuonna. Sen lisäksi olemme vastaanottaneet sopimuskirjastoista ns. low-tag –merkittyjä CD-levyjä äänitekokoelmaamme. Vastaanotetut nuottijulkaisut on myös pääosin luetteloitu tietokantoihin. Finnan mukaan Vaarissa on tällä hetkellä 11 318 nuottijulkaisua, 10 156 LP-levyä ja 2726 CD-levyä.

Musiikkiaineiston kuvailu on siis aloitettu uudelleen, mutta aineiston laajamittaista vastaanottoa ei ainakaan toistaiseksi. Sen suhteen odotamme vielä Varastokirjaston johtokunnan ja ministeriön kannanottoa. Pari vuotta sitten julkaistun Musiikin varastointiselvityksen mukaan varastointi auttaa kehittämään musiikkikirjastojen kokoelmatyötä ja suuntaamaan resursseja. Tilaa vapautuu sekä uusille hankinnoille, jos aiempia painoksia ja vähän kysyttyjä äänitteitä pystytään siirtämään Varastokirjastoon,

että muulle toiminnalle. Kokoelmista voidaan myös poistaa paikallisesti sellaisia äänitteitä ja muita musiikkijulkaisuja, jotka jo ovat Varastokirjaston kokoelmassa.

Varastokirjaston ääniteaineiston kuvailutyössä olemme toistaiseksi keskittyneet populaarimusiikin vinyylilevyihin. Niiden kysyntä on todennäköisesti taidemusiikkia suurempi. LP-levyt luetteloidaan Melinda- ja Vaari-tietokantoihin vain emotasolla. Julkaisuihin sisältyvät kappale- ja esittäjä tiedot pyritään kuitenkin aina kirjaamaan tietueeseen. Cd-levyjen mukana Melindaan valmiina tulleissa tietueissa ovat myös osakohteet mukana, ja ne siirtyvät sellaisenaan myös Vaariin. Nuottijulkaisukokoelmasta noin puolet on populaarimusiikkia, lähinnä sävelmäkokoelmia ja soitonoppaita ja toinen puoli taidemusiikin partituureja ja muita nuotteja. Musiikkiaineistoa lainataan jonkin verran. Käyttö kasvaa kokoelman laajentuessa nykyistä suuremmaksi.

Kari Paakkinen